

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Priecelovej a členov JUDr. Štefana Šatku a JUDr. Zdenky Kohútovej, v právnej veci
žalobcu: **U.**,
X., IČO: X., zastúpeného JUDr. P., advokátom, M., 974 01 Banská Bystrica, proti
žalovanému: **A.**,
so sídlom D., IČO: X., zastúpeného JUDr. V., advokátom, V., 960 01 Zvolen, **o zaplatenie 77 840,-- Sk s prísl.,** vedenej
na Okresnom súde vo Zvolene pod č. k. 7 Cb/1/07, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43 Cob 4/2008 zo dňa 14. marca 2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43 Cob 4/2008 zo dňa 14. marca 2008 a rozsudok Okresného súdu vo Zvolene č. k. 7 Cb/1/07-67 zo dňa 10. septembra 2007 **z rušuje a vec vracia** Okresnému súdu vo Zvolene na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 77 840,-- Sk s 10 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 147 840,-- Sk od 15. 01. 2004 do 24. 06. 2004, s 10 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 77 840,-- Sk od 25. 06. 2004 do zaplatenia a nahradiť trovy konania 8 930,50 Sk.

Zistil, že na základe zmluvy o podnájme zo dňa 28. 12. 2002, ktorú uzavrel A. P. so žalovaným, užíval žalovaný prenajatú poľnohospodársku pôdu o rozlohe 1 410 ha. Zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 14. 11. 2003 postúpil A. P. pohľadávku, ktorú mal voči žalovanému titulom nájomného za užívanú poľnohospodársku pôdu vo výške 147 840,-- Sk žalobcovi. Nepovažoval za dôvodnú obranu žalovaného, že predmetnú pohľadávku zaplatil, pretože z výpisu z účtu z 28. 12. 2006, ktorý predložil, nevyplýva, že platba 77 840,-- Sk je platbou za nájomné za rok 2003. Žalovaný nepreukázal, že zvyšok pohľadávky – predmetnú sumu

77 840,-- Sk zaplatil žalobcovi alebo A. S.. Preto ho súd prvého stupňa zaviazal na jej zaplatenie.

Proti rozsudku podal odvolanie žalovaný, navrhoval zmeniť rozsudok a žalobu ako nedôvodnú zamietnuť alebo rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietal, že nemal vedomosti o postúpení pohľadávky pre žalobcu a podľa jeho názoru žalobca vypracoval zmluvu o postúpení pohľadávky až dodatočne, keď sa v konaní dostal do dôkaznej núdze. Postúpenie pohľadávky podľa tejto zmluvy sa malo týkať faktúry č. 372003 vystavenej dňa 27. 11. 2003 pre žalovaného zo strany A. PD S. na sumu 846 000,-- Sk na základe zmluvy o podnájme poľnohospodárskej pôdy zo dňa 28. 12. 2002. Fakturovanú sumu 846 000,-- Sk žalovaný uhradil pre A. PD S. v splátkach, a to dňa 22. 12. 2003 vo výške 119 608,-- Sk a dňa 01. 04. 2004 vo výške 726 291,-- Sk. Z toho vyplýva, že A. PD S. malo postúpiť žalobcovi neexistujúcu pohľadávku.

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací o odvolaní žalovaného rozhodol tak, že zmenil rozsudok a žalobu zamietol. Dospel k záveru, že žalobca v konaní nepreukázal, že boli splnené podmienky na to, aby sa ako postupník voči žalovanému ako dlžníkovi domáhal zaplatenia pohľadávky za nájomné za užívanie poľnohospodárskej pôdy za rok 2003 titulom pohľadávky, ktorá vznikla subjektu A. PD S. na základe zmluvy o podnájme zo dňa 28. 12. 2002. Žalobca nepreukázal, že postupca A. PD S. postúpenie pohľadávky oznámil dlžníkovi a nepreukázal ani to, že žalobca ako postupník postúpenie pohľadávky žalovanému ako dlžníkovi preukázal. Nepreukázal ani žiadny iný nárok voči žalovanému na zaplatenie tejto pohľadávky.

Z vykonaného dokazovania vyplýva, že predmetom zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 14. 11. 2003 mala byť pohľadávka A. PD S. na zaplatenie podnájmu z poľnohospodárskej pôdy. Podľa zmluvy bola táto pohľadávka postúpená vo výške 147 840,-- Sk. Odvolací súd mal za preukázané, že postúpená pohľadávka A. PD S. vo výške 147 840,-- Sk týkajúca sa časti poľnohospodárskej pôdy 246,4 ha, mohla byť len súčasťou vyúčtovaného nájmu faktúrou v novembri 2003 na sumu 846 000,-- Sk. Pokiaľ žalovaný tvrdil a aj preukázal, že pohľadávku A. PD S. z faktúry č. 37/2003 uspokojil v splátkach, a to dňa 22. 12. 2003 v sume 119 608,-- Sk a dňa 01. 04. 2003 v sume 726 291,-- Sk, v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávky dňa 14. 11. 2003 táto pohľadávka ešte veriteľovi zaplatená nebola. Nešlo by preto o postúpenie neexistujúcej pohľadávky tak, ako to namietal žalovaný. Pohľadávka A. PD S. voči žalovanému v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávky ešte existovala. Podstatné však je, že žalobca v konaní nepreukázal, že postúpenie pohľadávky bolo zo strany postupcu A. PD S. oznámené žalovanému, resp., že žalobca uzavretie zmluvy o postúpení pohľadávky žalovanému preukázal podľa § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Preto sa žalovaný zbavil svojho záväzku plnením pôvodnému veriteľovi, ktorým bol A. PD S.. Žalobca oznámenie postúpenia pohľadávky žalovanému, resp. preukázanie uzavretia zmluvy o oznámení pohľadávky, ktorá musí mať podľa § 524 Občianskeho zákonníka písomnú formu, nepreukázal ani v odvolacom konaní. V konaní preto nebola preukázaná aktívna legitimácia žalobcu na vymáhanie tejto pohľadávky, preto odvolací súd zmenil rozsudok a žalobu zamietol ako nedôvodnú.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Uviedol, že napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný pre nedostatok dôvodov. Z odôvodnenia rozsudku nevyplýva, z čoho odvolací súd ustálil, že nárok žalobcu je sporný. Taktiež neobstojí záver, že nebolo preukázané oznámenie postúpenia pohľadávky žalovanému, pretože ustanovenie § 526 Občianskeho zákonníka podrobne neupravuje formu oznámenia postúpenia pohľadávky. V tejto veci bola uzavretá aj ústna dohoda medzi postupcom A. PD S., žalobcom a žalovaným v tom, že nájomné za poľnohospodársku pôdu za rok 2003 uhradí žalovaný priamo žalobcovi. Sumu vo výške 70 000,-- Sk zaplatil žalovaný v hotovosti do pokladne žalobcu dňa 24. 06. 2004 za nájom poľnohospodárskej pôdy vo výmere 246,4 ha za rok 2003 a štatutárny zástupca žalovaného – predseda družstva I. prisľúbil, že zvyšok pohľadávky – žalovaná suma 77 840,-- Sk bude zaplatená do konca roka 2004, čo sa nestalo.

Žalobca v konaní uniesol dôkazné bremeno pred súdom prvého stupňa a predložil zmluvu o postúpení pohľadávky zo dňa 14. 11. 2003 a na pojednávaní predložil súdu prvého stupňa na nahliadnutie aj písomné oznámenie postupcu adresované žalovanému dlžníkovi o postúpení pohľadávky. Žalobca je toho názoru, že odvolací súd vec nesprávne právne posúdil v procesno-právnej rovine, a preto dospel k nesprávnym úvahám v procese dokazovania, čo malo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, preto navrhuje dovolaciemu súdu, aby zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu žalobcu uviedol, že dovolanie považuje za nedôvodné a rozsudok odvolacieho súdu za správny. Od počiatku bolo zrejmé, že žalobca si uplatňuje svoje nároky nedôvodne, čo je zrejmé už z jeho pôvodnej zmätočnej žaloby. Až v priebehu konania žalobca produkoval ďalšie dôkazy – zmluvu o postúpení neexistujúcej pohľadávky zo dňa 14. 12. 2003. Navrhuje preto dovolanie žalobcu zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), proti rozsudku, ktorý možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 O. s. p., a dospel k záveru, že rozsudok treba zrušiť podľa 243b ods. 1 O. s. p., a taktiež podľa § 243b ods. 2 O. s. p. je treba zrušiť aj rozsudok súdu prvého stupňa, pretože má vady, pre ktoré sa zrušilo rozhodnutie odvolacieho súdu.

Z obsahu žaloby vyplýva, že žalobca ako vlastník poľnohospodárskych pozemkov vo výmere 246,4 ha v katastrálnom území S., tieto prenajal pre žalovaného nájomnou zmluvou zo dňa 23. 12. 2003. V tejto zmluve dohodli ročné nájomné vo výške 1 200,-- Sk/ha za ornú pôdu a 600,-- Sk/ha za ostatnú pôdu. Toto v konaní nebolo sporné, vyplýva to aj z predloženej písomnej nájomnej zmluvy. Faktúrou č. 272003 zo dňa 30. 12. 2003 fakturoval žalobca pre žalovaného na základe zmluvy o podnájme medzi A. PD S. ako prenájomcom a žalovaným ako podnájomcom za 246,4 ha pôdy po 600,-- Sk/ha, spolu 147 840,-- Sk. Z tejto fakturovanej sumy žalovaný uhradil žalobcovi 70 000,-- Sk dňa 24. 06. 2004 v hotovosti do pokladne žalobcu, ako to vyplýva z predloženého výdavkového a príjmového pokladničného dokladu. Zvyšná neuhradená časť

tejto faktúry za prenájom vo výške 77 840,-- Sk je predmetom tohto sporu. Z uvedeného vyplýva, že uplatnená pohľadávka žalobcu vo výške 77 840,-- Sk, je pôvodnou pohľadávkou žalobcu voči žalovanému, nie pohľadávkou získanou postúpením od iného subjektu, ako to v ďalšom priebehu konania na súde prvého stupňa a v odvolacom konaní tvrdil žalobca. Neobstojí preto záver odvolacieho súdu v napadnutom rozsudku, že žalobca nepreukázal v konaní svoju aktívnu legitimitáciu, lebo nepreukázal, že mu bola predmetná pohľadávka postúpená od veriteľa A. PD S.. Taktiež neobstojí rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým vyhovel žalobe na tom základe, že žalovaný je povinný zaplatiť predmetnú uplatnenú časť nájomného 77 840,-- Sk, pretože nepreukázal, že predmetnú pohľadávkou zaplatil žalobcovi alebo postupcovi A. PD S..

Dovolací súd nezistil z obsahu spisu, že v priebehu konania došlo k zmene žaloby v zmysle § 95 ods. 1 O. s. p., teda, že žalobca si v konaní uplatňuje predmetnú pohľadávkou 77 840,-- Sk z iného dôvodu, na inom skutkovom základe, ako si uplatnil v žalobe – za nájom poľnohospodárskej pôdy na základe nájomnej zmluvy uzavretej dňa 23. 12. 2003 medzi žalobcom ako prenajímateľom a žalovaným ako nájomcom, ktorý žalobca vyfakturoval žalovanému predmetnou faktúrou č. 272003 zo dňa 30. 12. 2003. V súdnom konaní nemožno konať o inej pohľadávke, aj keď sa svojou výškou zhoduje s pôvodne uplatnenou pohľadávkou, ak súd nepripustí zmenu návrhu podľa § 95 ods. 2 O. s. p.

V tomto konaní na súde prvého stupňa, aj v odvolacom konaní, súdy viedli konanie o pohľadávke žalobcu, ktorú pre žalobcu postúpil veriteľ žalovaného – A. PD S. vo výške 77 840,-- Sk a nie o pohľadávke, ktorú si uplatnil žalobca v žalobe. Ich úlohou v ďalšom konaní bude vykonať dokazovanie o oprávnenosti uplatnenej pohľadávky žalobcu 77 840,-- Sk na zaplata nájomného za rok 2003 z nájomnej zmluvy zo dňa 23. 12. 2003, ak v priebehu konania žalobca nepožiadá o pripustenie zmeny návrhu podľa § 95 ods. 1 O. s. p.

Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že v konaní pred odvolacím súdom a súdom prvého stupňa došlo k inej vade – konaní o inej pohľadávke ako bola uplatnená v žalobe, a to malo za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací preto rozsudok odvolacieho súdu v napadnutom rozsahu zrušil (§ 243b ods. 1 O. s. p.) a zrušil aj rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 243b ods. 2 O. s. p., pretože aj rozhodnutie súdu prvého stupňa malo tie isté vady ako rozhodnutie odvolacieho súdu a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O. s. p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd prvého stupňa znova o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O. s. p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 8. októbra 2008

**JUDr. Alena P r i e c e l o v á, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: M.